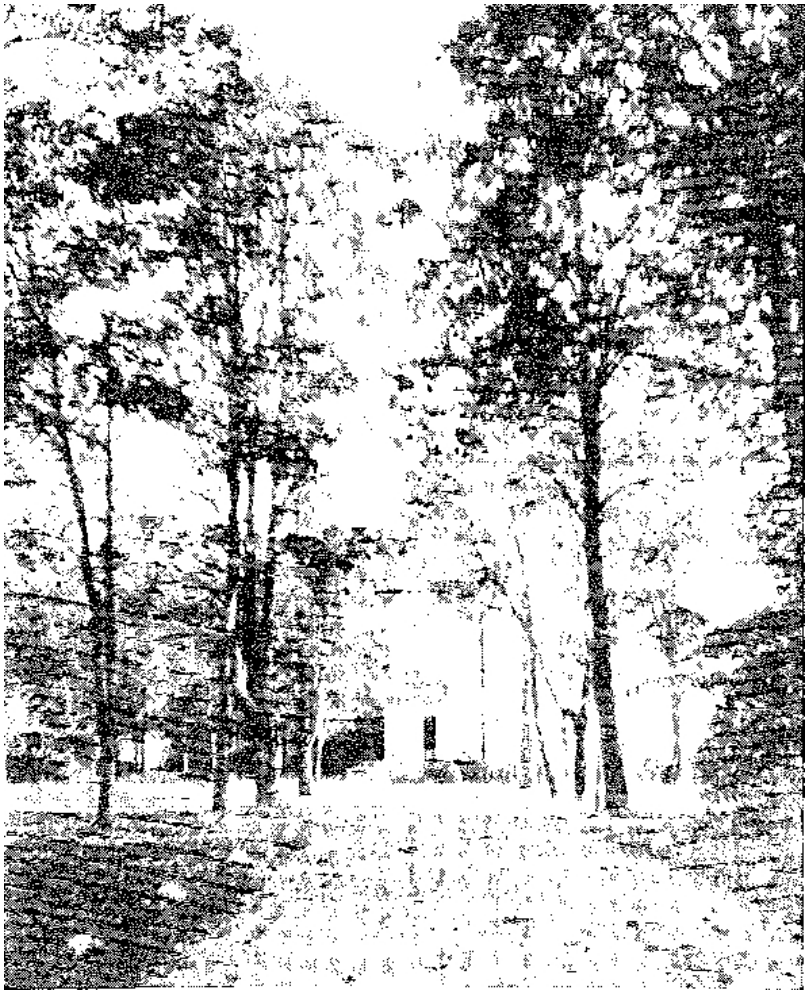
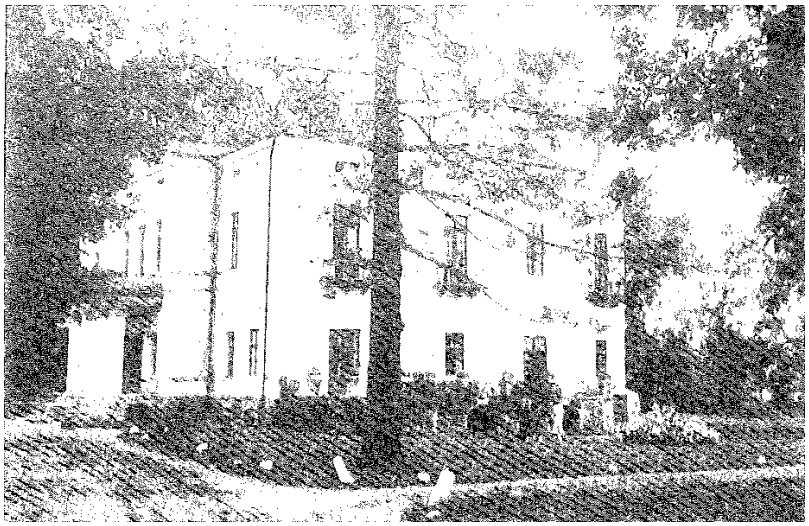

Biała Waka, dawne dziedzictwo Radziwiłłów, należeć miała w XVIII w. do kasztelana nowogródzkiego Antoniego Oskierki, który dobra te przekazał następnie jednemu ze swych siedmiu synów . W pierwszej połowie XIX w. majątek ów często zmieniał właścicieli. Około 1850 r. Biała Waka przeszła w posiadanie Hilarego Łęskiego, syna Aleksandra (zm. 1881), marszałka mińskiego, a następnie wileńskiego, po którym odziedziczył ją syn Włodzimierz, ostatni dziedzic tych dóbr .

Przed powstaniem nowej rezydencji istniał w Białej Wace drewniany dwór parterowy, wybudowany zapewne w początkach XIX w. Był on budowlą dziewięcioosiową, wzniesioną na podmurówce, z dużymi prostokątnymi oknami i dwoma symetrycznie rozmieszczonymi gankami wejściowymi, zamkniętymi niewielkimi trójkątnymi szczytami. Od tyłu domu występowały po bokach krótkie skrzydła. Dwór miał ściany zewnętrzne nie tynkowane i gładki dach

czterospadowy pobity gontami.

Przeznaczywszy stary dwór na oficynę, wkrótce po swym małżeństwie z ks. Marią Drucką-Lubecką, zawartym w 1873 r., Hilary Łęski wybudował w Białej Wace murowany dwukondygnacyjny pałac, z wysokimi suterenami. Jego projekt opracował jakiś architekt wileński. Miał on być prawdopodobnie budowlą większą, j edenastoosiową. Z niewiadomych powodów zrealizowana została tylko siedmioosiowa część środkowa budynku z wydatnym ryzalitem oraz strona lewa, z dwuosiowym pseudoryzalitem. Z dodania dla symetrii także pseudoryzalitu — zrezygnowano. Ryzalit na osi, zwieńczony gładkim trójkątnym spłaszczonym szczytem, zaakcentowano płytkim portykiem o czterech czworograniastych filarach, dźwigających balkon. Podobny, lecz odpowiednio mniejszy szczyt zamknął również pseudoryzalit. W sposób niesymetryczny ukształtowana została także elewacja tylna. Na szerokości trzech osi ryzalitu frontowego występował tu jego odpowiednik, nieco tylko głębszy i bez portyku. Wzdłuż czteroosiowego odcinka elewacji ogrodowej, pozbawionego z tej strony pseudoryzalitu, wzniesiono taras nakryty balkonem, wspartym na dziesięciu, podobnie jak we frontowym portyku, czworograniastych filarach, ustawionych parami w jednakowych odstępach. Balkon otoczono balustradą wprawioną w murowane kwadratowe cokoły. Po przeciwnej stronie ryzalitu dodana została dwukondygnacyjna wieloboczna wieża, z dwoma małymi żeliwnymi balkonikami na pierwszym piętrze.

Dekoracje wszystkich elewacji ograniczały się do gładkich obramień drzwi i okien, poziomych naczółków, płycin oraz gzymsów, międzykondygnacyjnego i wieńczącego. Mocno spłaszczony dach osadzony został na wysokich strychach, zaopatrzonych w małe okienka.

